

Nro 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak, 21-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Környülállások.

Nem olvassuk e' világi történeteknek jegyző könyvében a' históriákban, hogy valaha olly sok, olly rettentő hadi készületek tétettek volna, mint most a' Frantzia nemzet ellen, úgy annyira, hogy, ha ebben az esztendőben eszekerre nem lehet őket hozni, soha sem többé. Austria, Prussia, Anglia, Szárdinia, Nápoly, Spanyól Ország, Portugallia, az egész N. Birodalom, 's úgy szólván, tsak nem egész Európa fegyvert kötött ellenek, veszedelmes constitutiójoknak még zöld fűvében lejendő örökös megfojtására. Közönségesen beszéltetik, kétségbe sem is lehet

hozni, hogy jövő tavasszal 500 ezer ember fog a' *Márs*' még most is vérrel párolgó mezejére kiállani, ide nem számlálván azokat a' N. Birodalombeli, Belgyiomi, Hollándiai, Szárdinai, sőt Angliai lakosokat is, a' kik hazájoknak védelmezésére fegyverbe öltöztenek. A' *Treviri* V. Fejedelemségben magában 6000 főből álló provincialis, avagy tartománybeli katonaság állítatik fel, és e' folyó hólnapnak 20-dik napján öszve gyűlvén külömb-külobféle corpusokra fog felosztattatni, a' fegyverben illendőképén gyakoroltatni, és a' szükség, 's környülállásokhoz képest, azon tartománynak felső részében az Austriai, alsó részében pedig a' Pruszszus seregekkel öszve kaptsolatni, és azokkal égyütt viaskodni; a' már is nagy számmal *Trevirumra* tsapni akaró ellenség ellen. — Azon kívül 50 ezer ember választatott ki azon Fejedelemségben, a' kik is, a' szükség úgy hozván magával, elegendőképén védelmezhetik hazájokat. Ennekfelette azon nagy summa pénzen kívül, mellyet a' hiv lakosok immár öszve gyűjtöttek a' hadakozásnak folytatására, minden templomokban, apátúrságokban, prépostságokban, klastromokban s. a. t. lévő szükségtelen ezüst edények a' pénz-verő házakba vitettetni parantsoktattak, és már minden kényszerítés nélkül bé is küldettek azokba, rend kívül való buzgóság támadván minden rangú, és állapotú lakosokban, a' közönséges ellenségnek megzaboláztatására.

Manheimből, a' Palatinatusi V. Fejedelemségnek fő és erős városából tudósítatunk, hogy a' Frantziák is nagy készületeket tétetnek a' *Rajna* mellett. Leg közelebb számos ágyúzó eszközöket küldöttek *Spirába*, melly történetből sokan azt húzzák ki, hogy ök *Speyerbach* mellett akarják magokat bé sántzolni, 's erős lábra állítani. Másoktól ismét úgy értettük, hogy *Filipsburgal* által ellenben fogják magokat a' földbe béásni, és azon erősséget el tsipni igyekezni (*Filipsburg Philippoburgum* a' felső *Rénusi* kerü-

letben fekvő kis, de erős város, mellyet *Filep Kristóf* Spirai püspök erősített meg 1618 esztendőben, annakelőtte *Udenheimnak* hivattatott. E folyó században már egyszer, u. m. 1733-dik esztendőben el vették azt a' Frantziák, hanem 1737-ik eszt. ismét vissza adták a' N. Birodalomnak). — A' Palatinátusi választó Fejedelemséghez tartozó *Germerheimi* praefecturára három millió livra sattsot vetetnek, a' mint hallyuk, a' Frantziák, 's azon kívül minden közönség bizonyos summát kényszerítetik fizetni templomaiknak a' tüztől való meg váltatásokért. Sőt néhány magános levelekből úgy értyük, hogy az egész vidéket Frantzia lábba akarják állítani, és minden ottan találtatandó ifjakat hadi szolgálatra kényszeríteni, mellytől való félelem miatt sokan oda hagyták honnyaikat. — A' Biponti hertzogségből is arról vettünk tudósítást, hogy a' *Móseli* Frantzia ármadiának nagyobb része a' Biponti hertzogságbe telepedett le, és magában az anya városban *Bipontban* 6 ezren mentenek bé, minekutánna a' *Jaegersburgi* és *Fétersheimi* hertzegi kastélyokat ki rablották, 's tűz által meg eméltették volna.

Fülökben menvén a' *Treviri* lakosoknak, hogy számos patrióta seregek gyülekezzenek azon választó Fejedelemségnek határainál öszve, az ott fekvő Cs. K. seregek mingyárt ki masiroztak, a' tehetős lakosok pedig szekerekre, 's hajókra rakták féltő jószágaikat; és bátor ismét vissza tértenek legyen a' Cs. K. seregek azon városba; mindazáltal még is szüntelen való félelembe vagnak, bizonyos értékre esvén, hogy nemcsak *Thionwillében*, hanem más Frantzia erősségekben is számos Frantziaság gyüllött legyen öszve, mi végre? hová igyekezzen? ki ellen tette fel tzeilylyát bizonytalan; sokan úgy vélekednek, 's talám nem is ok nélkül, hogy *Koburg* hertzeg kórmánya alatt lévő Cs. K. seregeket akarják meg támadni, gondolván hogy megint úgy szolgál a' szereztesse mint múlt *Decemberben*, az Alsátziában táborozott Ausztriai és Prussziai seregekkel. Azonban jó eleven

értésekre adhattuk, hogy nem szűnnyadozik az Austriai Oroszlán. Akárki ellen fenyegek ők fogait, elég az ahoz, hogy *Koburg* hertzeg megteette a' rendeléseket hivatlan vendégeinek megvendégeltetésekre. Bizonyosnak lenni mondatik, hogy *Luxenburgra* olly parantsolat küldetett, melly szerént tartozik magát 3 hólnapi eleséggel meg rakni, és nemcsak az ottan tartozkodó Frantziákat, hanem más idegeneket is 24 óra alatt onnan ki küldeni.

A' mint múlt alkalmatossággal jelentettük, *Brüsszelben* hadi tanács tartattatott, a' következő táborozásnak folytatásáról, mellyben a' *Yorki* hertzegen, *Koburg* Feldmarsalon, *Clerfáit* hadi tármesteren, és *Mack* Obesteren kívül, *Károly* fő hertzeg Austriai Belgyiomnak fő kórmányozója, az *Orániai* örökös hertzeg, *Merczy* Gróf, volt Cs. K. követ Párisban, és *Lord Elgin* N. Britanniai követ is jelen voltanak, és sokáig tanácskoztanak magok közt. Azon részről minden jót reménylhetünk magunknak, értésünkre esvén, hogy az Austr. Belgyiomi Karok és Rendek tökéletes meg elégedéssel legyenek uralkodó Fejedelmek iránt. Az ottan ő Császári Felségének meg égyyezésével fel állítatandó katonaság 40 ezer főből fog állani, és a' mint hallatik, *Beaulieu* (olvasd *Boliö*) Cs. K. Generál F. M. Lájtinánt kórmányára bizattatni, a' ki is az alatt, míg a' rendes katonaság az ellenség ellen hadakozik, Belgyiomnak határait fogja azokkal fedezni.

Múlt hólnapnak 20 ik napján érkeztenek *Ostendébe* *Adolf* Anglus hertzeg; és *Freytag* Hannóverai Feldmarsal, a' honnan harmad nap múlván *Gentbe* Flandriának fő várossába indúltanak. (*Gent*, deákúl *Gandavum* a' *Scaldis* vize mellett fekvő, igen nagy, és erős város, holott V *Károly* Császár e' világra született). Juthat eszünkbe, hogy a' nevezett Feldmarsal múlt őlszel a' *Fürnesi* battalliába kemény sebet kapván a' fején, el fogattatott ugyan a' Frantziák által; hanem mitsoda úton és módon, nem tudatik, a'

vele égyütt fogságba esett királyi hertzeggel *Adolfal*, meg szabadittatott. — Azt mondják a' Frantziák, hogy e' miatt gvilotiniroztatott vólna meg *Houchárd* Generál. Akármint esett légyen a' dolog, mi azt nem vitattyuk, hanem tsak azt adjuk elő rövideden, a' mi a' nevezett Feldmarsalnak fogságba lett esését követte. Mind a' fején kapott seb, mind lováról való le esése miatt, egézfien el ájúlt *Freytag* Feldmarsal, úgy hogy leg kissebbet sem tudott maga felől, a' midőn egy közel fekvő faluba fél hóltan bé vitettetett vólna. Minekutánna fel serkent vólna szív szoritásából, el bámúlt, 6 Frantzia katoná közt látván magát ülni. Öregbült almélkodása, tapasztalván maga körül, hogy sem két arany óráitól, sem pénzes erfzényétől, égy szóval, semmiétől a' mi nálla vólt, meg nem folytattatott vólna. — Tudakozza az ötöt őrző Frantziáktól, miként fogták vólna ötöt el, 's miként vitetett vólna azon helyre? Mind a' két kérdésre illendő tisztelettel feleltek őrizői, vigasztalták ötöt, 's ígérték szolgálattyára való kézfzségeket. A' beszéd közben, nadrág zsebjében lévő erfzényéből ki vett 6 *Károlint* (*Karoline* arany pénz, és 8 forintot 52 kr. telzen Bavarriában, a' Palatinátusi V. Fejedelemségben, Würtembergában, Hannóverában, és más több Német Birodalombeli tartományokban) 's a' többit erfzényestől, 's óráival égyütt nékiek akarta adni, így szólván hozzájok: Barátim! el felejtettétek tölem el venni, a' mi igaz jusson a' tiétek. Tellyességgel nem, égyenlő szívvel és szájjal mondának a' Frantzial katonák, személylyednél egyébb nem a' miénk, arról pedig tellyes tehetségünk szerént gondot fogunk viselni, valami nállad vagyon az a' tiéd, egy olly magát védelmezni nem tudó ellenséget vagyonától meg folytani tolvajság lett vólna. Hibáztok felele a' Feldmarsal, fiaim, a' fogságba esetnek mind pénze, mind egyebe, a' hadi törvények és szokások szerént, az el fogóké — vegyétek tehát magatokhoz, a' mi a' tiétek, ezen kívül is nagy kö-

szönettel tartozom ti néktek, hogy velem illy nagy emberiséggel bántatok. Jól vagyon, monda végtére eggy az őrző katonák közzül, el vesszük, de úgy mint ajándékot, hanem azon kérünk, hogy annyit a' mennyire szükséged vagyon, hagy meg magadnál. A' Feldmarsal ismét kérte őket hogy vegyék el adományát, mellyet egész emberiséggel meg köszönnvén a' Frantziák, vége leve a' nemes vetélkedésnek. — Épen mikor ebédet készítettek volna ezen nemes gondolkozású vitézek, méltóságos hadi foglyoknak, akkor rohana bé egygy tsuport nadrágtalan a' szobába, kiknek szemlélésekr ekként kiáltottanak fel a' nemes indulatú Frantziák: *Nagy Isten! Nagy Isten!* Imé jönnek ezek a' kutya emberek, ezeké a' *Carmaniolok*, oda vagyunk! Híjjába igyekeztenek azoknak dühösségektől hadi foglyokat védelmezni, nem tsak az, hogy mindenétől meg fosztották azok a' zabolátlan, és minden emberi érzékenységeket magokról le vetkezett patrióták a' nevezett Feldmarsalt; hanem igen kevésbe múlt, hogy diribról darabra nem vagdalták ötet. Eléggé motskolták 's pirongatták őket a' hat őrző katonák, de még is semmit sem használhattak, sőt végtére kardra kellett nékiek velek menni. Onnan lett el távozások után ekként szólottanak ezek a' nemes gondolkodású linea truppokból való katonák a' Generálhoz: Hát ugyan nem szerentsélenek vagyunk-é, hogy illy kanáliákkal égygyütt kellett szolgálnunk?

Azt irták *Brüsszelből* Febr. 5-dikén, hogy Flandriának tengerre fekvő részében *Ghyvelde* és *Cassél* környékén, és napnyúgoti Frandriának határain, *Steenvorde* mellett szüntelen gyűllenek a' Frantziák, és a' mint mozdúlásaikból ki lehet hozni, bé akarnak oda ütni. *Poperinghe* és több szomszéd helységekbe világosan meg izente *van Damme* Fr. Generál, hogy, hanemha ki fizetik a' kívánt sattsot, mindeneket porr hamuvá változtattya, a' töllök által szökött katonáknak beszédek szerént, éggynéhány száz szekeret készen

tartanak teendő prédájoknak el vitetésére. Az említett Frantzia General *van Damme* eredetére nézve Frantzia Flandriából való, egy *Casseli* polgárnak a' fia, a' ki is ifjúságában iró deák lévén egy kiss kassza mellett, azt ki üresítette, 's onnan el lódult, sok gonosz tselekedetei miatt végtére *Bergenben* nyakvasba tétetett, keményen meg korbátsoltatott, 's *Marsiliába* küldetett gályára. Minekutánna a' gályákon lévő gonosztévőket szabadon bocsátották, és *Marsilianusok* nevezete alatt *Párisba* küldötték volna a' Jacobinusok, holott sok istentelenséget vittenek végbe, mások felett meg különböztette magát a' nevezett *van Damme*. Sok törvénytelen tselekedeteiért Generállá tette ötet a' N. Gyűlés, és már most ottan kormányozza a' Fr. patrióta seregeket, a' hol ennelötte akasztófára ítéltetett vólt, mellytől egy *Dünkerkai* jó szívű lakosnak esedezése által menekedett meg, kinek jó téteményét azzal köszönte meg Generális uram, hogy néki mint aristocratának a' gvilotinével üttette el a' fejét. — Igen szép háládatosság!

Brüsszelből vettük azt az újságot is, hogy *Jourdán* Frantzia General (olvasd *Zsurdán*) fogva vitettetett volna *Párisba*, azzal vádoltatván, hogy a' nékie adattatott erőt és hatalmat nem fordította volna a' Frantzia K. Társaságnak házára, és hogy égygett értett volna az ellenséggel. Az is hozzá tétetett, hogy *Pichrú* General lett volna helyette fő kormányozóvá. Hanem, a' mint másunnan tudjuk, bizonytalan ez a' hir, mellyet abból gondolunk, mivel leg kisebb emlékezet simts e' dologról a' *Párisi* jelentésekben.

Frantzia Ország.

A' múlt hólnapnak utolsó napján tartatott ülésben jelentést tett *Jámbón St. André*, a' reá bízott dolognak végbe lett viteléről, melly az ő beszéde szerént tökéletes állapotba helyezett. Jelentését ekképen fejezte be: Most tehát

ismét tökéletes tengeri erővel birtok, 's többé nem szükség benneteket a' kevély *Albionnak*, az az, Angliának el pusztítására serkengetni, mint el pusztított volt *Kartágó* a' Rómaiak által. A' mennyire tölletek ki telik, öregbúsétek tengeri erőteket, mivel hogyha *Rómának* elegendő tengeri ereje nem lett volna, soha sem pusztíthatta volna el *Kartágót*. Hát ugyan alább-valók é a' *Frantziák* a' *Rómaiaknál*, hát ugyan nem vihetnék é mi azt végbe, a' mit amazok végbe vitenek? s. a. t. Felettébb tettzet ez a' magos hangon mondott beszéd a' N. Gyűlésnek, 's leg ottan azt végzette, hogy az ki nyomtattatva küldtetne meg az Országoknak osztályaiba.

Gvillet Párisi polgár, és orvos Doctor, amaz átkozott alkotmánynak a' *gvillotinének* találója, vagy inkább meg újjítója, a' fellyebb említett napon meg jelenvén a' *Párisi* polgári eljárároknak gyűlésében, tanúbizonyság levelet kívánt jó hazafiuságaért magának adattatni; de hogy is nem lehetett volna egy olly embernek kérését telylyesíteni, kinek találmánya által az ártatlan királyon és királynén kívül, sok felsőbb és alsóbb rangú lakosokat küldött immár a' más világra. Ennek a' gonosz embernek tulajdonittyák a' *Frantziák* a' *gvillotinének* találmányát, 's ugyan az ő nevérol is nevezik azt ekképen. Sült hazugság, hogy ő találta volna fel ezt az öldöklő alkotmányt leg elsőben. *Gottfried János Lajosnak* 1610 esztendőben írott krónikájában, a' 380. lapon vagyon egy rajzolat, melly pontban meg egygyezik a' mostani *Frantzia* *gvillotinével*. Az említett historicus azt írja, hogy *Constantius* napkeleti Császár, nagy *Constantinus* Császárnak fia, hasonló alkotmányon ölettette volna meg 354 ik esztendőben a' vele vetélkedett *Gallus* Császárt, kinek valamint most a' *gvillotinére* sententziáztatott *Frantziáknak*, hátra köttettek kezei. Némellyek ugyan azt a' ki fogást teszik, hogy azon krónikának ki adója *Mérián Maté* Frankfurti lakos, és könyvnyomtató, tulajdon képzelődései sze-

rént metzette volna ki azon alkotmánynak képét? Ha igaz a' mit *Mérián* az általa ki adott krónikának előjáró beszédjében ír, a' mint-hogy nem is lehet mondásának igasságáról kétkednünk, minden abban elő forduló képeket, következésképen a' *Gvillotinének* rajzolatját is az originalisokról, az az, eredeti képekről rajzoltatta le. De bátor úgy volna is a' dolog, még is igaz az, hogy nem *Gvillót* vólt annak első fel-találója. — Ennekfelette hasonló öldöklő alkotmánynak le ábrázolása találtatik *Döplernek* ilyen-tén nevezetű, 1697 esztendőben ki adattatott munkájában: *Theatrum Poenarum et Supliciorum* pag. 508., kinek magyarázattya fzerént a' bünös hasonlóképen deszkára köttetett, az alkotmány-ba feje bé tétetett, 's a' felől meg óldatott bárdal nyaka el vágatott. *Crusius* azt írja in *Analibus Svecicis*, hogy ilyen alkotmány, mellynek neve akkor *Diehle* vala, még most is vagy on a' Svéviai kerületben fekvő Német Birodalombeli városnak *Hálának* ispotályában. Kétség kívül innen származott ez a' német példa beszéd is: *Ehe ich das thaete, wollte ich mir lieber den Kopf mit der Diehle abstossen lassen*: az az, kélszebb vólnék fejemet a' fej vágó alkotmány által el üttetni, mint sem azt mivelni.

Azt beszélik a' *Párisi* levelek, ha hitelt lehet nékiek adni, hogy most minden eddig haszontalan tzifraságoknak, és búja ékességeknék készítéseken foglalatoskodó kezek, puskaapor tsinállásában izzadoznak, 's az által kívánnyák a' hadakozó seregeket ellenségeiknek meg aláztatásokban segélleni. Febr. 3 dik napján tartatott ülésben mutatta bé a' *Párisi Union*, az az, égyes-ség nevezetű osztály e' nyomban mutatott szorgalmatosságainak tanúbizonyságát, az általa készitetett puskapornak próbáját. Felettébb ditsérte azon osztály lakosinak hívségét, hazafiúi buzgóságát, és erőlködését a' N. Gyűlésnek előülö-je, 's mérsékelhetetlen tüze közt illyetén szókra fakadott: Kétség kívül ezen buzgóságtok által

akarjátok tudtunkra adni, hogy sem békességet, sem fegyvertől való meg szünést nem kell az ellenségeknek engedni, és hogy egyedül azoknak sirjaikon lehet a' békesség olaj ágának plántáltatni. Meg ne szünnyetek új *Spartánusok* azoknak a' menköveknek készitetésektől, mellyeknek fejeikre kelletik hüllani; a' mi mozsár és másféle ágyúink lesznek azok a' tüzet okádó barlangok, mellyeknek égő folyamattyai *Albionsnak* kevély szigetét nem sokára meg fogják eméltzeni. — *Londonnak* falai között fogjuk rövid nap múltván a' *Marsiliai* éneket el énekelni, 's annak pengése mellett tántzolni; és a' *Vestmünsteri* párnás székeken fogják Frantzia Országának hárósai a' hadi nyomorúságok miatt el lankadott testeiket ki nyugtatni (*Vestmünsternek* neveztetik *Londonnak* az a' része, mellyben a' királynak lakó palotája vagyon). — Ugyan ezen ülésben tett a' *Calaisi* revolutionális commissió arról jelentést, hogy egy égetborral, théával, posztóval, dohánnyal s. a. t. meg terheltetett Anglus hajó akadván fel az ott lévő fövény halmon, prédájává lett a' Frantzia zsákmányozó hajóknak.

Febr. 1-ső napján arról tudósította *Barrere* a' közönséges jóra ügyellő commissiónak nevében a' N. Gyülést, hogy egy neutralis Statusnak ügyéssze, avagy ágense néhány békességre tzélzó tzikkelyeket terjesztett volna eleibe. Meg akarják *ügymond, provisoire* a' szövetséges hatalmasságok a' Frantzia K. Társaságnak másoktól való függetlenségét esmérni; hanem azt kívánnyák, hogy két elztendeig fegyver szünés legyen; hogy a' jelenvaló revolutionális kórmány szék szünnyön meg, és más törvény hozó gyülés hivattasson ölzve; hogy a' békességnek meghatározása a' népnek ítélet tételére bizattasson. Továbbá arról is jelentést tett, hogy egy északi Fejedelemnek követje arról értekezett volna Helvétziában a' Frantzia követtől múlt hólnapnak 14-dik napján, kihez kellene a' békesség szerzés végett Frantzia Országban fordulni. — *Barrere*

ez a' testestől lelkestől Jakobinus Frantzia, ki nek tekintete és urasága a' revolutionalis kórmánynak meg szűnésével égyfzeriben semmivé lenne, külömb-külömb-féle színes okokkal kívánta a' N. Gyűlésnek békességre való hajlandóságát meg fojtani; nevezetesen, hogy a' fegyver szűnésnek két elztendeje alatt újjabb erőt vennének a' Frantzia K. Társaságnak ellenségei; hogy valameddig *Cartágó*, az az, Anglia el nem pusztitatik, soha addig semmi tsendességet nem ígérhet magának a' tsetsemő Frantzia republica s. a. t. Nagy figyelmetességgel halgatta ugyan a' N. Gyűlés ennek a' buzgó Jakobinusnak beszédjét; de talám nem ítélvén feleletre méltónak lenni, halgatással melözte azt el.

Ferrand Generál *Valencia* várának vólt kórmányozója, és még most is hiv pártfogója a' Fr. constitutióznak, azt írta Febr. kezdetében a' N. Gyűlésnek, hogy a' Frantzia első *insurrectioból* való ifjúság *Baileul* környékére küldettétvén ki furrázsirozásra, 350 gabonával és vassal meg terheltetett szekereket tsipett el az ellenségtől. — *Beaufort* Generál pedig arról tudósította a' N. képviselőket, hogy egészlen el nyomattattak, 's széllyel szórattak a' Rojalisták Kis-Britanniában, és hogy hadi vezérjek is kezébe került, a' kit mingyárt föbe lövetett a' tábor előtt; de erről ellenkező tudósítások jöttek másunnan.

A' *Nantesi* aszfzonyok egy instántziát küldöttek a' N. Gyűlésnek, mellyben azon esedez-tenek, hogy nékiek engedtesen meg fegyvert kötni, 's táborba szállani a' hazának ellenségei ellen, kiknek kérések a' közönséges bátorságra ügyelő commissió eleibe küldettetett. — A' múlt elztendőben 5 millió 129050 livrát érő harangból való értz, és 567833 livrát érő réz küldettetett bé az osztályokból, mellyekből rész szerént ágyúk öntettek, rész szerént pedig pénz verettetett. — Egy valaki azt javasolta a' Nemz. Gyűlésnek, hogy az el töröltetett klastromokban és a' házajokból ki költözött Frantziáknak házaikban ta-

akarjátok tudtunkra adni, hogy sem békességet, sem fegyvertől való meg szünést nem kell az ellenségeknek engedni, és hogy egyedül azoknak sirjaikon lehet a' békesség olaj ágának plántáltatni. Meg ne szünnyetek új *Spartánusok* azoknak a' menköveknek készíttetésektől, mellyeknek fejeikre kelletik húllani; a' mi mozsár és másféle ágyúink lesznek azok a' tüzet okádó barlangok, mellyeknek égő folyamattyai *Albionsnak* kevély szigetét nem sokára meg fogják emészteni. — *Londonnak* falai között fogjuk rövid nap múltván a' *Marsiliai* éneket el énekelni, 's annak pengése mellett tántzolni; és a' *Vestmünsteri* párnás székeken fogják Frantzia Országának hērósai a' hadi nyomorúságok miatt el lankadott testeiket ki nyugtatni (*Vestmünsternek* neveztetik *Londonnak* az a' része, mellyben a' királynak lakó palotája vagyon). — Ugyan ezen ülésben tett a' *Calaisi* revolutionális commissió arról jelentést, hogy egy égetborral, théával, posztóval, dohánnyal s. a. t. meg terheltetett Anglus hajó akadván fel az ott lévő fövény halmon, prédájává lett a' Frantzia zsákmányozó hajóknak.

Febr. 1-ső napján arról tudósította *Barrere* a' közönséges jóra ügyellő commissiónak nevében a' N. Gyűlést, hogy egy neutralis Statusnak ügyéssze, avagy ágense néhány békességre tzélzó tzikkelyeket terjesztett volna eleibe. Meg akarják *úgymond*, *provisorie* a' szövetséges hatalmasságok a' Frantzia K. Társaságnak másoktól való függetlenségét esmérni; hanem azt kívánnyák, hogy két elztendeig fegyver szünés legyen; hogy a' jelenvaló revolutionális kórmány szék szünnyön meg, és más törvény hozó gyűlés hivattasson ölzve; hogy a' békességnek meghatározása a' népnek ítélet tételére bizattasson. Továbbá arról is jelentést tett, hogy egy északi Fejedelemnek követje arról értekezett volna Helvécziában a' Frantzia követtől múlt hólnapnak 14-dik napján, kihez kellene a' békesség szerzés végett Frantzia Országban fordulni. — *Barrere*

ez a' testestől lelkestől Jakobinus Frantzia , ki- nek tekintete és urasága a' revolutionalis kórmány- nak meg szűnésével égyfzeriben semmivé lenne, külömb-külobmb-féle színes okokkal kívánta a' N. Gyűlésnek békességre való hajlandóságát meg foj- tani ; nevezetesen, hogy a' fegyver szűnésnek két elztendeje alatt újjabb erőt vennének a' Frantzia K. Társaságnak ellenségei ; hogy valameddig *Car- tágó*, az az , Anglia el nem pusztitatik , soha ad- dig semmi tsendességet nem ígérhet magának a' tsetsemő Frantzia republica s. a. t. Nagy figyel- metességgel halgatta ugyan a' N. Gyűlés ennek a' buzgó Jakobinusnak beszédjét ; de talám nem ítélvén feleletre méltónak lenni , halgatással mel- lözte azt el.

Ferrand Generál *Valencia* várának vólt kór- mányozója , és még most is hiv pártfogója a' Fr. constitutióznak , azt írta Febr. kezdetében a' N. Gyűlésnek , hogy a' Frantzia első *insurrectioból* való ifjúság *Baileul* környékére küldettétvén ki furrázsirozásra , 350 gabonával és vassal meg ter- heltetett szekereket tsipett el az ellenségtől. — *Beaufort* Generál pedig arról tudósította a' N. képviselőket , hogy egészlen el nyomattattak , 's széllyel szórattak a' Rojalisták Kis-Britanniában, és hogy hadi vezérjek is kezébe került , a' kit mingyárt főbe lövetett a' tábor előtt ; de erről ellenkező tudósítások jöttek másunnan.

A' *Nantesi* aszfzonyok egy instántziát kül- döttenek a' N. Gyűlésnek , mellyben azon esedez- tenek , hogy nékiek engedtesen meg fegyvert köt- ni , 's táborba szállani a' hazának ellenségei el- len , kiknek kérések a' közönséges bátorságra ügyelő commissió eleibe küldettetett. — A' múlt elztendőben 5 millió 129050 livrát érő harangból való értz , és 567833 livrát érő réz küldettetett bé az osztályokból , mellyekből rész szerént ágyúk öntettek , rész szerént pedig pénz verettetett. — Egy valaki azt javasolta a' Nemz. Gyűlésnek , hogy az el töröltetett klastromokban és a' ha- zájokból ki költözött Frantziáknak házaikban ta-

láltatott könyvekből közönséges bibliothekák állitassanak fel.

Olasz Ország.

III *Victor Amadé* Szárdiniai király, a' ki már életének 68 éltendejében vagyon, gyakorta erőtelenkedik, most újjobban változó egészsége vólt, és még ekkorig sem mehetett ki szobájából, mindazáltal még is szüntelen való foglalatoságban vagyon. Ennek birodalmában is nagy hadi készülétek tétettetnek, a' jövő táborozásnak szerentsés folytatására, mellyre 6000 Nápolyi, és 15000 német katonák fognak oda menni, 's két tábort formálni, égyiket *Alexandriánál*, másikat pedig a' *Génuai Köz. Társaságnak* határai mellett.

Magyar Ország.

Azon beszédnek foglalattya, mellyet *Dombó András* úr Nemes *Báts Vármegyében* helyheztetett *Koronalis Szentá Mező várossának* érdemes *Notáriussa* égyfzersmind, *Tifzamellyéki Koronalis Districtusnak* külső *Tanátsossa*, *Szentá és Ó Kanisa Mező városokban* e' folyó 1794-dik édzten-döben, *Februárius hólnapnak* 2-dik és 3-dik nap-jain *Köröskényi Mihály*, *Districtualis Senátor* úrnak jelenlétében, a' *Községek* előtt el mondván, a' *recrutáknak* ki állítására minden lakosokat hathatosan fel buzdított, így következik:

Betsületre méltó Tanáts, és érdemes Község!

Reménység felett szolgál minden részről azon szerentsém, hogy mai napon, ezen *Szentá és Ó Kanisa városa községének* hathatos képen szem-eleiben terjeszthessem, minémű kegyes buzgósággal venni méltóztatta a' mi *Felséges koronás királyi Fejedelmünk*, azon ötven személyből álló *recrutákat*, mellyeket a' mostani *Frantzia hábo-*

rúnak folytatására a' Felséges Kamarának jelentése mellett, ezen tulajdon törvényű (privilegiált) Tilzamellyéki Districtusból, nem régiben ajánlván, tellyes számmal ő Felségének ki adtunk; mert, ezen tsekély adományunk, a' Felséges királyi helytartó Tanáts előtt is el hiresedvén, az által, koronás Fejedelmünknek nevében ezen T. Ns *Báts* Vármegyére olly hathatos ditséret tétett, hogy, az ollyas tellyes buzgóságú ditséretet, vagy is közönetet, a' mi jobbágyi hivatalunkra tekintvén, valóban ezred iziben sem érdemelhettyük, mivel ezt hivséges kötelességünkől tselekedvén, a' nagy születésű koronás Fejedelemtől nagyobb mértékben érezzük, mint sem ki magyarázhassuk.

Betsületre méltó Tanáts, és Község! Érzékenyítettvén az egész Nemes Magistrátusunk, vélem és a' többi districtusbeli Tanástosokkal egyetemben, ő Felségének ezen hozzánk mutatott hathatos buzgóságú ditséretével, midőn leg közelebb el múlt Januarius hólnapnak 28-ik napán Ó Betsére öfzve gyüllöttünk, meg értvén itt, ezen T. N. *Báts* Vármegye Substitutus Vice Ispány úra, Tettes *Odry András* úr által a' Felséges királyi helytartó Tanáts ditsérő levelének velünk közöltetett foglalattyát, meg halgatván, égyfersmind a' Tettes *Zombori* Camarális sáfárló székek ajánló levelét, hogy e' mostani környüállásban, szabad akaratumkból ő Felségének még 54 gyalog katonának való legényekkel szolgálni akarunk; mellyre nézve:

Minthogy a' mi szíveinknek indulattyát, Felséges királyunkhoz vonzó velünk született hivségünk szerént, mivel a' mi eleink is, ennekelötte fél századdal, Felséges királyunk mellett ka dal szolgálván, tulajdon vérek ontásával is áldozván, annak elevensége, és belső érzékenysége szerént másként nem mutathatnánk (nem tekintvén azt, hogy az eddig tett gyalog katonáknak ki állítása végett sokan közülünk nem reménylett tüzet

Szenvedvén ifjúságoktól szerzett javaiknak, tsak a' hamvait könyves szemmel nézniék keletett) a' mostanában újjolag ki állittatott 22 gyalog recrutáknak számához 32 lovas recrutákat, ugyan annyi lovakkal, fegyver, 's mundiron kívül, ki állítani tel tökélettük, mellyekből Szentá városára 8 lovak és 12 legények, Kanisa várossára pedig 6 lovak, és 8 legények, az előre meg határozott mód szerént rá háromlottak, olly formán, hogy a' többi 18 lovakat és 12 legényeket a' többi Districtusbeli apróbb 8 helységek ki adgyák.

De mi ennek leg főbb oka érdemes Község, reménylem hogy sokan tudják is? Bizonyára nem más, hanem elsőben is, hogy királyi Felségünk bőven által láthassa, melly igaz imádói legyenek azon hiv lakosok, a' kik ennekelötte égnéhány ezteendőkkel a' Felség előtt el árúttatván, mai napig is, noha minden Districtusok még 1791. ezteendőben, kegyes királyi parantsolat mellett reguláztattak, majd tsak nem fő nélkül reguláztatlanúl szomorú tétovázásban hagyattattak. Ez tehát az a' súly, melly alatt régen gondolkodunk, nyögünk, 's foházkodunk, és iparkodunk is sértült ügyünket panaszlanunk, de mintha minden éltető állat gátolásunkra vólt vólna, hiveségünk meg mutatására, semmi mód szándékunkban szolgálni nem akart.

Siessünk tehát érdemes Község azokat, mellyeket árva ügyünkben is fogyatkozást nem szenvedhető hiveségünk, és Felséges Fejedelmünkhöz tartozó alázatos kötelességünk magával hoz, tellyesíteni; ne tekintsük, hogy ezen háború folytatására már 110 gyalog recrutákat, és 68 lovakat tulajdon értékünkéből ki adtunk; most érdemlyünk könyörületességet. Bizonyára a' Felség is meg szánnya állandóságunkat, és ki adni fogja felölünk örvendetes végzését, a' melly után foházkodván esedeztünk végtelen.

Mindazonáltal ha ezen szomorú ügyünktől nem ösztönöztetnénk is, ne mondattassék talám az, hogy a' szükség és várhatatlanság kényszeríteti velünk azt az utat töretni, hogy szükségünknek tzellyát el érhetvén, a' kétséges reménység között tovább ne lebegjünk: Tegyük egyedül szemünk eleibe azt, hogy valamint az eddig tett tsekély adományunk iránt meg mértékelhetlen volt ő Felségének buzgósága, úgy leg nagyobb vigasztalásunkra lészzen az, ha koronás Fejedelmünket, mint igaz, jó, szelid, 's kegyes Urunkat, és vezérlönket tellyes tehetségünkből segélvén, irgalmaskodó tulajdonságiban helyheztetett reménységgel ismérjük: a' Felség is minket viszonozva hiv jobbágyainak lenni ismérénd.

Pótollyuk tehát örömmel a' 32 lovakat, ugyan annyi katonákkal égyütt, aldozzuk fel ő Felsége szolgálattyára a' mi szülöttjeinket, annyival is inkább, hogy mind ezeket ő Felsége, az háborúnak végével hazájokba vissza botsátatni kegyesen el rendelte. Ez lészzen részünkről az a' leg érdemesebb alkalmatosság, mellyel tehetségünkből készült, 's ő Felségéhez mutatandó készségünk, nyilván meg bizonyítani fogja, hogy valamint a' bódog emlékezetű eleihez mindenkor állandó hiveséggel vóltunk, úgy azon fedhetetlen hiveségünket e' mostani Felséges Urunkhoz is, vég nélkül fenn tartani, javainknak 's életünknek fogyasztásával gyarapítani, 's vérünknek ki ontásával petsétleni készek vagyunk. Könyörögjünk azon felől is a' *Magyarok Istenének* szünetlen, esedezzünk azon bódog szüz Anyánk előtt, kinek *Szent István* első Magyar királyunk, királyi koronáját, Magyar Országunkal égyütt fel ajánlotta végetlen, hogy azon gaz nemzetséget, a' ki magát és országát, kegyes királyának el vesztésével fejetlen emberré tette, az igaz keresztény hitet lábai alá töpörvén, meg rugdalta, öszve tapodta, az ő Isteni hatalmának büntető ostorával verje meg, fel fuvalkodását alázza, 's szégyenitse meg, mint fő nélkül valókat széditse, 's bo-

londítsa meg; és így, a' mi igaz, jó szelid, 's kegyes királyunk, és bölts vezérünk, e' pogány 's istentelen nemzetet, győzedelmi erőt vehetvén, az egész keresztény hitet fertőzhetetlenül, apostoliképen védelmezhesse, 's gyarapíthassa Országunkat, minden hozzá tartozandó birodalmaival tsendes békességben tarthassa, hatalmas karjait ellenségei felé nyújtván győzedelmes fegyvertől minden ellenség rettegjen, és így az apostoli királyunkat minden ólálkodó nép győzhetetlennek kiáltani kénteleníttessen! úgy légyen.

Melley beszéd után *Köröskényi Mihály* Senátor úr is vizontozva érzékenyítvén a' községeket, minden lakosok e' mostani háborúnak folytatásában, szükséges segedelem kiadására annyira felbuzdúttak, hogy egy szempillantás alatt, e' két mező városoknak vagyonosabb lakossai, a' közönséges szegénység kasszájának segedelmére 100 aranyakat ölvéve pótolták, mellyből a' lovak kiállítását, és az verbung költségét pótoltatni kívánták; azon felől Szentavárossa egy cadétnek felállítására (mellyre magát ifjú *Zrinszky Antal* tellyes szándékkal felajánlotta) minden segedelemmel el tőkéllette.

Megértvén pedig ezeket Tisztelendő *Ross István* úr, Szentavárossának nagyra betsülendő Plébánusa, egy lovat, legénnyel, fegyver, 's mundirral egygyütt ő Felsége szolgálattyára, azonnal felállított; mellyért felkiáltotta a' község, hogy bizonyára ezen nagy érdemű lelki páztor megérdemlené a' veres övet. *Vivat! éllyen Plébánus Urunk!*

* * *

A' 14-dik *Magyar Kurirnak* 214 lapján lévő jegyzésben, az alsó sórtól az ötödikben ezen szám helyett 1010996, 101,996 tétetessen.